

ЕДИННИЯТ ЕВРОПЕЙСКИ ПАЗАР НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ЗАСТРАХОВКА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“

● Сравнително изследване на икономическо-статистическата ситуация в ЕС
ПРОФ. Д-Р УЛРИХ МАЙЕР

(Продължава от брой 5)

ГЕРМАНИЯ

	В абсолютна стойност	На 1000 единици население	На 1000 моторни превозни средства
БВП	1 942.60 млрд.	23 683 хил.	39 176 хил.
Население	82.02 млн.	x	1.65 хил.
Площ /кв.км./	357 021	4.35	7.20
Железопътна мрежа /км/	38 100	0.46	0.77
Пътна мрежа /км/	656 000	8.00	13.23
Автомобилна пътна мрежа/км/	11 427	0.14	0.23
Общ брой на моторните превозни средства	49.59 млн.	605	X
Пътнически автомобили	41.67 млн.	508	840
Пътни инциденти	377 300	4.60	7.61
Брой пострадали	7 792	0.095	0.16

Таблица 1: Страна и транспорт

	Общо	Общо застраховане	Автомобилно застраховане	Застраховка „Гражданска отговорност“
Брой застрахователни компании	672 ¹	320 ¹	124	121
Брутен премиен приход ²	124.95 млрд.	70.42 млрд.	19.92 млрд.	12.27 млрд.
-на глава от населението	1 523	859	243	150
-на моторно превозно средство	x	x	402	247

Таблица 2: Дял на застраховката „Гражданска отговорност“ в общото застраховане

¹Застрахователи под немски федерален контрол

²Брутен премиен приход на застрахователи, реализиран от местен и чуждестранен бизнес, включително и от застрахователни компании извън границите на европейското икономическо пространство.

СТРУКТУРА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИЯ ПАЗАР

През 1998 г. общо 672 застрахователни компании оперират под немски федерален контрол, като в допълнение 47 компании, които, въпреки че са лицензирани от федералния надзорен орган (BAV - Bundesaufsichtsamt für das Versicherungswesen), не извършват дейност. 672-те компании се състоят от 634 застрахователни и 38 презастрахователни компании. Застрахователите се свеждат до 314 подписвачи с животнозастрахователен бизнес, 57 здравни застрахователи и др. Броят на компаниите под федерален контрол има относително постоянен състав през последните няколко години. Общозастрахователният бизнес в Германия е от съществено значение. В последно време процентът на животнозастраховането нараства, докато премиите в общото застраховане намаляват.

ЧУЖДЕСТРАНЕЛЕН ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БИЗНЕС

През 1998 г. на немския застрахователен пазар има 85 клона на компании от европейско-

на компании извън европейското икономическо пространство, заети в животнозастраховането, и осем други в общозастрахователния бизнес.

СИТУАЦИЯТА НА ПАЗАРА НА ЗАСТРАХОВАНЕ НА МПС

(Вж. таблица 3)

Около 120 подписвачи под немски контрол са лицензирани да осъществяват автомобилно застраховане. Автомобилното застраховане формира около 16% от общия брутен премиен приход и 28% от брутен премиен приход в общото застраховане. Секторът на застраховка „Гражданска отговорност“ генерира почти 60% от премиения приход в автомобилното застраховане. Пазарният лидер в автомобилнозастраховането е Allianz, чийто дял е 12%. През последните няколко години се наблюдава остра конкуренция на пазара на автомобилни застраховки, което доведе до редуциране на премиите нива и детализиране на тарифите. През 1998 г. само премиеният приход от застраховките на автомобили пада с 4% въпреки нарастването на сключените контракти. Като следствие от острата кон-

Пазарен дял, заеман от трите най-големи автомобилни застрахователи	22.7%
Пазарен дял, заеман от петте най-големи автомобилни застрахователи	31.2%
Пазарен дял, заеман от десетте най-големи автомобилни застрахователи	47.3%

Таблица 3: Концентрация на пазара на автомобилното застраховане в проценти от брутен премиен приход

то икономическо пространство (14 животнозастрахователни и 71 общозастрахователни) и още 496 чуждестранни компании от европейското икономическо пространство, работещи в рамките на свободно движение на услуги. В допълнение трябва да се отбележат и четирите клона

куренция равнището на щетимост нараства значително, което води до увеличаване на оперативните разходи, а много от застрахователите изпадат в остър дефицит. През 2000 г. много застрахователни компании са принудени отново да повишат премиите нива.

	Автомобилно застраховане	Застраховка „Гражданска отговорност“
Застраховани рискове	104 190 000	54 197 000
Брутен премиен приход	19.92 млрд.	12.27 млрд.
Равнище на щетимост	99.5 %	112.8%

Таблица 4: Статистика на автомобилното застраховане

РАЗВИТИЕ НА ЗАСТРАХОВКАТА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“

РЕГУЛАЦИОННО РАЗВИТИЕ

До 1961 г. немските застрахователни компании са приели много просто структурирана стандартна тарифа (т. нар. Einheitstarif) за застраховката „Гражданска отговорност“. През 1962 г. настъпва дерегулацията. Застрахователите започват да формират премиите на базата на статистика, понякога се вземат под внимание и индивидуални параметри. Предложението им за тарифа със съответните премии подлежи на одобряване и разрешаване от надзорния орган. Всъщност структурата на тарифата е наложена на застрахователите, а те имат възможност да диференцират премиите само чрез системата „Бонус-малус“ и параметрите на двигателя. Установяването на единния европейски застрахователен пазар през 1994 г. налага дерегулиране на пазара на застраховката „Гражданска отговорност“ в Германия.

РЕГУЛАЦИЯ КЪМ НАСТОЯЩИЯ МОМЕНТ

Тарифите понастоящем са предмет на сравнително ниско ниво на регулация в Германия. Подписвачите са свободни да калкулират премиите си, като единственото нещо, с което трябва да се съобразят, е принципът за недискриминация, като не е позволено да се прилагат фактори, свързани с национална и етническа принадлежност.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ПОКРИТИЕ НА „ЛОШИТЕ РИСКОВЕ“

Немските застрахователи са задължени да оформят ангажиментите си в договор, което означава, че те ги представят на всички без ограничителни фактори, като най-преобладаващ е прекъснатият договор поради неиздължаване на суми по премиен плащания. По принцип тези оферти трябва да са базирани на основната тарифа. Само в случаите, когато застрахованият докаже, че е изложен на нарастващ риск, може да поиска по-високо застрахователно покритие със съответстваща премия.

РОЛЯ НА АСОЦИАЦИЯТА

Основната роля в тарифната система се изпълнява от Асоциацията на германските застрахователи (GDV - „Gesamtverband der Deutschen Versicherungswirtschaft“, главната организация в немската застрахователна индустрия),

която съставя текущи статистики, необходими като база за тарифите. Тези статистики са предписани от закона, което задължава застрахователите да предоставят данни за тях.

ОСНОВНИ ФАКТОРИ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА ТАРИФИТЕ

(Вж. таблица 5)

Препоръките на асоциацията включват 5 основни фактора - тип на автомобила, регион, занятие, годишен километраж и място на паркиране. Застрахователите ползват тези фактори като база за калкулиране на тарифите си. В допълнение всички застрахователи вземат под внимание и допълнителни фактори за детайлно диференциране на премиите.

Диференциране на премиите	Класове	Разпределение
Класификация на собствениците/водачите на МПС		
Бонуси за жени	(2)	5%
Възраст на водача	2	10%
Притежаване на собствено жилище	2	5%-10%
Други застрахователни договори със същата компания	2	5%-10%
Бонуси за членове на различни автомобилни клубове	(2)	5%-10%
Бонус за семейно положение	2-4	5%-10%
Бонус за лоялност	*	
Класификация според използването на автомобила		
Място на регистрация	12 - 14	1.5
Доплащане при използване на автомобила за търговски цели	2	10%
Бонус при малък километраж	3-7	1.2 - 1.6
Бонус за съхраняването на автомобила в гараж	2 (-3)	5%-10%
Брой водачи	2-3	5%-10%
Бонус за втори автомобил	2	10%
Класификация според вида на автомобила		
Вид и модел на автомобила	16	5-6
Години на автомобила	3-5	1.1 - 1.25

Таблица 5: Основни фактори при формиране на премиите

Бонусите за жени се предлагат директно само от няколко компании, но индиректни отстъпки за млади жени (за разлика от младите мъже) са често срещани.

Възрастовата граница за млади шофьори със самоучастие е в рамките до 23-25 години.

Семейното положение предполага съществуването или не на деца, а често се свързва и с увеличаване на броя на ползвателите на автомобила.

СИСТЕМАТА „БОНУС-МАЛУС“

Системите, прилагани в Гер-

мания, са подобни помежду си, тъй като се основават на препоръките на асоциацията (GDV). В таблица 6 са представени тези препоръки.

В Германия за разлика от други европейски страни се използва календарна година за период в системата „Бонус-малус“.

Клас 0 се прилага само за нови шофьори. Ако договорът е бил в клас 0 по-малко от година, но повече от половин година, то покачването в клас е безплатно и в следващата календарна година класът е SF 1/2. Преместването в клас SF1 през следващата календарна година се осъществява, ако след шест месеца водачът няма нарушения или инциденти.

В договорите на повечето

страни първоначалната застрахователна премия е 100%, докато в Германия тя е доста по-висока. Премия от 100% съответства на клас SF1. В съответствие с препоръките на организацията, първоначалното застраховане е в клас 0 (230%).

Системата „Бонус-малус“ съдържа 29 класа. Застрахованите от начинаещите нива 0 или 1/2 могат да достигнат най-ниските нива на премии (30%) само след 21 години безопасно движение по пътищата. Най-благоприятната ситуация (SF24) може да се достигне само след 24 години безопасно движение.

(Продължава на стр. 17)